



Vischnaunca
Tujetsch

**Lescha da santeri
per la vischnaunca Tujetsch**

**Approbada entras la radunonza da vischnaunca ils 16 da december 2022
Vigur: 16 da december 2022**

Sebasond sin artechel 12 alinea 2 dalla lescha da sanadad dil cantun Grischun relai la vischnaunca da Tujetsch questa lescha da santeri.

I. Determinaziuns generalas

Art. 1 Intent

Questa lescha regla ils fatgs da sepultura ed il diever dil santeri.

Art. 2 Cumpetenzza e survigilanza

Il satrar ed il santeri ein caussa dalla vischnaunca. Ella procura per il necessari terren e mantegn il santeri en bien uorden.

La survigilanza dalla lescha da santeri cumpeta al cau dil departament communal incumbensaus d'uffeci anora.

II. Uorden da satrar

Art. 3 Dretg da schar satrar

Il dretg da schar satrar en santeri han:

- a) tuts domiciliai en vischnaunca
- b) tut quels ch'ein morts sin territori dalla vischnaunca
- c) cun lubientscha dalla suprastanza communal:
 - burgheis da Tujetsch che habiteschan ordeifer
 - defuncts cun relaziuns specialas cun la Val Tujetsch

Art. 4 Temps da satrar

La sepultura ni la cremaziun astga haver liug sil pli baul 48 uras e sil pli tard 72 uras suenter la spartida dil defunct. La sepultura d'ina urna ei buca ligiada vid il temps da satrar. Cass specials basegnan ina lubientscha excepziunala dil medi districtual.

Art. 5 Caplutta da morts

La vischnaunca metta a disposiziun il carner (caplutta da morts) dalla baselgia s. Vigeli, nua ch'ins sa collocar ils defuncts en vischi ni en urna.

Art. 6 Prestaziuns dalla vischnaunca

La vischnaunca procura per cavar e cuvierer la fossa.

Art. 7 Taxas

Per cuvierer las spesas incassescha la vischnaunca ina taxa. La suprastonza communal relai in regulativ da taxas.

III. Uorden da santeri

Art. 8 Fossas

Il santeri s. Vigeli dispona da:

- a) fossas per carschi
- b) fossas per affons
- c) fossas per urnas
- d) fossa comunabla per urnas
- e) santeri d'urnas
- f) fossas per spirituals

Sco affons valan tuttas personas sut 8 onns.

Ils spirituals han lur atgnas fossas ell'emprema retscha, dretg e seniester sper la crusch santeri.

Ella fossa comunabla per urnas sa vegnir satrau mo la tschendra dil defunct.

Art. 9 Partiziun dil santeri

Per anflar in maletg unitar vegn il santeri partius en secturs. Ei vegn satrau en retscha conform al plan dil santeri e las fossas vegnan numeradas cronologicamein. Dalla via permiez dil santeri anora vegn satrau odem anen respectiv entadem anora. Tier il santeri d'urnas vegn il medem sistem da satrar risguardaus.

Art. 10 Temps da ruaus/sligiar si fossas

Il temps da ruaus munta per tuttas fossas cun vischi (bara) silmeins 20 onns. Las fossas astgan vegnir cavadas si pèr suenter che quei temps ei spiraus.

Per fossas d'urnas en retscha e per il santeri d'urnas munta il temps da ruaus medemamein 20 onns (excepziuns mira artechel 12).

Art. 11 Turnus da satrar

Ei il temps da ruaus d'in sector spiraus, entscheiva in niev turnus. Cun quella caschun vegnan ils monuments, las cruschs ni las plattas da crap allontanai mintgamai per igl entir sector. Cruschs e monuments ston vegnir allontanai entras ils parents dils defuncts eifer il temps fixau e sin ordinaziun dil cau dil departament.

Art. 12 Diever dallas fossas

Ella medema fossa eis ei lubiu da satrar mo in vischi. Sin giavisch dils parents san ina ni pliras urnas vegnir satradas en ina fossa da vischi existenta. Era eis ei pusseivel da satrar pliras urnas en ina medema fossa per urnas singulas ni el santeri d'urnas.

Il temps da ruaus sedrezza allura adina suenter il temps digl εμπrem defunct satraus e sto cuzzar silmeins aunc 12 onns. Ina prolungaziun dil temps da ruaus ei buca pusseivla.

Plinavon eis ei lubiu da satrar urnas ellas retschas dallas fossas da vischals e cultivar quellas ella medema fuorma e grondezia.

Art. 13 Profunditad dalla fossa

La profunditad minimala dalla fossa munta:

1.50 m per fossas per carschi

1.20 m per fossas per affons

0.80 m per urnas

Art. 14 Dimensiun dalla fossa

La dimensiun dalla fossa ei fixada sco suonda:

per carschi lunghezia 1.50 m
 ladezia 0.75 m

per affons ed urnas lunghezia 0.80 m
 ladezia 0.60 m

La distanza denter las fossas da vischals per carschi munta a 30 cm. Tier las fossas da vischals per affons e dad urnas singulas munta la distanza a 20 cm ed eifer il santeri d'urnas a 50 cm.

Igl ei scumandau d'enramar las fossas.

Art. 15 Cruschs e monuments

Cruschs e monuments ston concordar cul contuorn. Cruschs da lenn e da ghisa, monuments da crap ner e crap artificial ein buca lubi.

Art. 16 Mesiras dallas cruschs e monuments

Cruschs e monuments astgan haver las suandontas dimensiuns:

Fossas per carschi:

Cruschs	altezia maximala, cumpru postament	1.50 m
	ladezia maximala	0.70 m
Monuments	altezia maximala	1.20 m
	ladezia maximala	0.70 m

Fossas per affons ed urnas:

Cruschs	altezia maximala, cumpriu postament	0.75 m
	ladezia maximala	0.45 m
Monuments	altezia maximala	0.60 m
	ladezia maximala	0.45 m

Santeri d'urnas

Platta da crap che vegn messa a disposiziun dalla vischnaunca cun las suandontas mesiras:

ladezia	0.30 m
altezia	0.20 m

Art. 17 Inscrizziuns

Tut ils nums dils defuncts satrai ein da scriver sin la crusch ni monument. Inscrizziuns da nums da defuncts da fossas sligidas si ein buca lubidas.

L'inscripziun sto cuntener prenum, num, onn da naschientscha ed onn da mort.

Per ils defuncts satrai en fossa comunabla succeda l'inscripziun sin la petga larisch previda. L'inscripziun succeda entras la vischnaunca.

L'inscripziun pils defuncts satrai el santeri d'urnas succeda entras la vischnaunca sin ina platta da crap giun plaun.

Tuttas inscripziuns han da succeder per romontsch.

Art. 18 Termin da postar

Monuments ni cruschs astgan vegnir eregidas sil pli baul in onn suenter la sepultura.

Art. 19 Lubientschas

Avon l'erecziun da cruschs stablas e monuments sto la damonda per la lubientscha vegnir inoltrada alla vischnaunca. La damonda sto cuntener:

- a) in maletg en scala 1:10
- b) l'indicaziun dil material e dalla colur
- c) las adressas digl empustader e dil furnitur

La lubientscha dat il cau dil departament communal.

Art. 20 Cass excepziunals

En cass extraordinaris ei la suprastonza communal autorisada da sviar da quellas prescripziuns concernent las mesiras da cruschs e monuments.

Art. 21 Vias

La vischnaunca procura che las vias sco era la distanza dallas fossas vegnan cuvretgas cun plattas da crap.

Art. 22 Manteniment dallas fossas

Ils parents, resp. ils artavels ein obligai da mantener la fossa dil defunct.
Sin giavisch sa il manteniment da fossas vegnir surdaus alla vischnaunca encunter ina indemnisaziun fixada el regulativ da taxas.

Art. 23 Cultivaziun ed uorden

Il terren dalla fossa communabla per urnas e dil santeri d'urnas vegn cultivaus a moda naturala entras la vischnaunca. Il plazzar arranschaments, fotografias, candeilas ni fluras ei pusseivel tochen in meins suenter la sepultura el liug previu. Eifer il santeri d'urnas eisi silsuenter lubiu da garnir la fossa cun candeilas e fluras tagliadas sulettamein egl indrez previu.

Art. 24 Register dallas fossas

La vischnaunca meina in register che cuntegn la numera dalla fossa ni dall'urna, prenum e num sco era egl onn da naschientscha ed egl onn ch'il defunct ei morts.

IV. Determinaziuns finalas

Art. 25 Pietad

Sin santeri anflan nos defuncts lur davos ruaus. Enviers els ed enviers quei liug benediu vulein nus adina mussar respect e mantener bien uorden e ruaus.

Art. 26 Puniziuns

Cuntravenziuns encunter questa lescha vegnan punidas dalla suprastonza communal cun multas da frs. 50.00 entochen frs. 500.00.

Art. 27 Mieds legals

Encunter decisiuns dalla vischnaunca che sebasan sin questa lescha san ins recuorer eifer 30 dis dapi la communicaziun a scret alla Dertgira administrativa dil cantun Grischun.

Art. 28 Dretg surordinau

Aschilunsch che questa lescha prescriba nuot auter, valan las prescripziuns federalas e cantunalas.

Art. 29 Vigur

Questa lescha da santeri remplazza tala dils 10 da december 2003 e va en vigur cun l'approbaziun entras la radunonza da vischnaunca dils 25 da settember 2015.

L'emprema revisiun* da questa lescha entra en vigur cun l'approbaziun entras la radunonza da vischnaunca dils 16 da december 2022.

President communal

Menader center communal

Martin Cavegn

Simon Collenberg

Annexa

Element	Conclus	Vigur	Midadas	Motiv
*artechel 8	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 9	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 10	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 11	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 12	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 14	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 16	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 17	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 23	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala
*artechel 29	16-12-2022	16-12-2022	cumpletaziun	revisiun parziala